

Nr 169.

Av herr **Asplund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till främjande av bostadsproduktionen m. m.

Av den utredning, som igångsatts på initiativ av statens byggnadsbyrå och som bifogas Kungl. Maj:ts proposition nr 62, framgår, att de byggnadsföretagare, som uppfört sina fastigheter under den dyraste kristiden eller i huvudsak under åren 1920 och 1921, på grund av prisfallen och den sjunkande hyresnivån kommit i ett synnerligen svårt ekonomiskt läge. Därför äro med all säkerhet de i propositionen föreslagna räntesänkningarna såväl som det extra statsbidraget väl motiverade och av behovet påkallade, därest ej dessa egnahemsbyggare skola tvingas att i stor utsträckning gå ifrån sina fastigheter.

Har man alltså genom denna utredning fått klart för sig, huru nödvändigt det är att vidtaga ytterligare åtgärder för att skydda dessa byggnadsföretagare från ekonomisk ruin, så är det helt naturligt, att alla de byggnadsföretagare, som under dessa år byggt, men ej haft fördelen att få lån från statens bostadslånefond utan direkt av kommunerna, stå i samma ödesdigra läge.

En hel del kommuner ha på ett mycket verksamt sätt ekonomiskt deltagit i bostadsproduktionen, vilket även framgår av ovan nämnda utredning. Så har t. ex. skett i Luleå, och samma torde vara förhållandet på en del andra orter. Städerna ha alltså själva upptagit stora lån för att utöver de åtgärder staten vidtagit kunna bisträcka till bostadsbyggandet.

Det vore ju synnerligen orätt, om ovan nämnda byggnadsföretagare, som ej lyckats erhålla lån från staten, men genom erhållandet av kommunala lån ändock på samma sätt bidragit till bostadsproduktionen, nu skulle gå miste om de fördelar, som enligt regeringens förslag skulle tillkomma övriga byggnadsföretagare, som erhållit lån ur statens bostadslånefond. Visserligen antyddes i den kungl. propositionen å sidan 19, att man skulle kunna undantagsvis tilldela extra statsbidrag även till hårt skattetyngda kommuner, som under kristiden gjort mera betydande uppoffringar för bostadsproduktionens befrämjande för av

kommunerna uppförda byggnader. Emellertid skulle väl i så fall sådana bidrag i de flesta fall behållas av respektive kommuner som ersättning för de kostnader, som de ådragit sig genom uppförandet av egna hus. Däremot skulle antagligen de husbyggare, som med kommunallån uppfört egnahem, antagligen ej erhålla något gagn av dessa medel, och därvidlag kan då sägas, att om i regeringspropositionen t. o. m. anses, att vissa skattetyngda kommuner kommit i en sådan ekonomisk ställning på grund av sina strävanden att förebygga bostadsbrist, att man håller före, att de måste på något sätt hjälpas av staten, då måste man väl kunna antaga, att behovet av en sådan hjälp måste vara ännu mycket mera trängande, då det gäller *enskilda* i fattiga omständigheter levande egnahemsbyggare, vilka varit så besjälade av de samhällsnyttiga strävandena att åstadkomma en ökad bostadstillgång, att de t. o. m. vågat sig på att bygga, trots att de ej erhållit något lån från staten.

Läget för dessa byggnadsföretagare, som uppfört sina bostäder med lån direkt av kommunerna under samma tid, som i propositionen omnämnes (åren 1920 och 1921) är av samma orsaker som ovan antytts lika svårartat, och torde nog en stor del av dessa även få lämna sina små egnahem, därest ej några lättnader kunna beredas. Visserligen kan möjligen därvidlag invändas, att kommunerna borde själva vidtaga åtgärder i den vägen. Men då kan säkerligen häremot påvisas, att kommunerna äro i de flesta fall redan så hårt engagerade, både på grund av egna uppförda bostäder, som nu ej förräntas, samt genom de ekonomiska anslag för beredande av subvention o. d., att man ej ytterligare kan kräva särskilda extra ekonomiska åtgärder.

I anledning av ovanstående och med hänsyn till bifogat protokoll från Luleå stadsfullmäktige samt för att även dessa byggnadsföretagare, som byggt med kommunalt men ej statsanslag, skola bli likställda med dem, som lyckats erhålla lån ur statens bostadslånefond, vilja vi hemställa,

att riksdagen måtte i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 62 besluta, att de statsanslag, som komma att användas för de ändamål, som i nämnda proposition omförmälas, även må kunna komma till användning för beredande av statsbidrag, enligt grunder, som av Kungl. Maj:t må närmare bestämmas, åt byggnadsföretagare av det slag, som i propositionen nr 62 avses, vilka i samhällen med bostadsbrist under åren 1920 och 1921 uppfört fastig-

heter, till vilkas uppförande endast erhållits kommunallån men ej lån av statsmedel, samt

att riksdagen måtte besluta, att byggnadsföretagare av ovan nämnda slag, vilka under åren 1920 eller senare uppfört bostadsbyggnader i samhällen med bostadsbrist, må kunna efter grunder, som av Kungl. Maj:t fastställas, fr. o. m. 1 januari 1923 tillsvidare erhålla statsbidrag, så att räntekostnaden för dem icke blir högre än vad den skulle ha blivit, om de även erhållit lån av statsmedel.

Stockholm den 6 mars 1923.

C. J. Asplund.

Bilaga.

Utdrag av protokoll, fört hos stadsfullmäktige i Luleå den 25 januari 1923.

§ 21.

Uti skrivelse den 11 januari 1923 hade Luleå egnahemsförening hos stadsfullmäktige på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte, för den händelse proposition i riksdagen skulle väckas om förnyat statslån för byggnadsändamål och sänkning av räntan å nu utlöpande byggnadslån, hos i staden boende riksdagsmän framhålla önskvärdheten av riksdagsmotion i sådant syfte att ifråga om med kommunala lån under år 1920 uppförda bostadshus staten måtte bidraga med ränteskillnaden mellan från staten och kommunen utlämnade bostadslån samt att vid ytterligare subvention denna komme att beröra även med kommunalt lån uppförda bostadshus.

Med anledning härav hade drätselkammaren uti avgivet yttrande tillstyrkt framställningen.

Vid föredragning av detta ärende beslöto stadsfullmäktige på hemställan av beredningsnämnden bifalla framställningen.

Som ovan,

På stadsfullmäktiges vägnar:

John Hansson.

